

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Etap kształcenia - liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum

WSTĘP

Ocenianie wiedzy i umiejętności ucznia ma na celu:

- bieżące i systematyczne obserwowanie postępów ucznia w nauce;
- pobudzanie rozwoju umysłowego ucznia, jego uzdolnień i zainteresowań;
- uświadamianie uczniowi stopnia opanowania wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz ewentualnych braków w tym zakresie;
- wdrażanie ucznia do systematycznej pracy samokontroli i samooceny;
- ukierunkowywanie samodzielnej pracy ucznia;
- korygowanie organizacji i metod pracy dydaktyczno - wychowawczej nauczyciela;

Oceny są jawne i motywowane na prośbę zainteresowanych. Dokonywane są systematycznie, w różnych formach, na każdej lekcji.

Przy ustalaniu stopnia bierze się pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia oraz obniża się wymagania w zakresie wiedzy i umiejętności w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe uniemożliwiające sprostanie niektórym wymaganiom programowym.

1. WYMAGANIA PROGRAMOWE ORAZ OGÓLNE KRYTERIA USTALANIA

OCEN Z PRZYRODY NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Wymagania ogólne – uczeń:

- zna i wykorzystuje pojęcia i prawa fizyki do wyjaśniania procesów i zjawisk w przyrodzie,
- analizuje teksty popularnonaukowe i ocenia ich treść,
- wykorzystuje i przetwarza informacje zapisane w postaci tekstu, tabel, wykresów, schematów i rysunków,
- buduje proste modele fizyczne do opisu zjawisk,
- planuje i wykonuje proste doświadczenia i analizuje ich wyniki.

Ponadto uczeń:

- wykorzystuje wiedzę o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów oraz formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody,
- wyszukuje, selekcjonuje i krytycznie analizuje informacje,
- aktywnie uczestniczy w dyskusji, pamiętając o zgodności z tematem, właściwej argumentacji oraz dyscyplinie wypowiedzi i nieprzekraczaniu czasu wypowiedzi,
- aktywnie uczestniczy w tematycznej burzy mózgów i tworzeniu mapy mentalnej, pamiętając o jakości i trafności argumentów, poprawności wnioskowania, dyscyplinie merytorycznej i selekcjonowaniu informacji; zajmuje wyraźne stanowisko,
- samodzielnie przygotowuje i przedstawia prezentacje multimedialne: dobiera i selekcjonuje informacje zgodnie z prezentowanym tematem, dba o logikę prezentacji i przestrzega jej ram czasowych,
- aktywnie uczestniczy w projekcie: jest samodzielny i zaangażowany, umie pracować w zespole,
- przygotowuje, przeprowadza i opracowuje obserwacje i doświadczenia według zasad podanych przez nauczyciela,
- umiejętnie i kulturalnie prezentuje własne sądy i przemyślenia,
- przestrzega poprawności językowej; poprawnie stosuje język symboli dziedziny wiedzy, której wypowiedź dotyczy,
- wykorzystuje narzędzia TIK na różnych etapach pracy

➤ Stopień **niedostateczny** uzyskuje uczeń, który nie spełnił poziomu wymagań koniecznych:

- a) Nie opanował wiadomości i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia.
- b) Nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.
- c) Nie zna podstawowych praw, pojęć

➤ Stopień **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne

Wymagania konieczne obejmują treści programowe:

- najbardziej przystępne,
- najczęściej stosowane,
- możliwie praktyczne.

Stopień **dopuszczający** uzyskuje uczeń, który:

- a) ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki.
- b) zna treść podstawowych praw przyrody, definicje odpowiednich wielkości
- c) zna przykłady stosowania praw przyrody w życiu codziennym.
- d) rozwiązuje proste bardzo łatwe zadania obowiązkowe
- e) rozwiązuje zadania problemowe z pomocą nauczyciela i uczniów

➤ Stopień **dostateczny** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe

Wymagania podstawowe obejmują treści:

- przystępne, proste, uniwersalne,
- niezbędne do dalszej nauki przyrody,
- użyteczne praktycznie dla ucznia.

Stopień **dostateczny** uzyskuje uczeń, który:

- a) Opanował wiadomości i umiejętności określone podstawą programową na podstawie wymagań minimum programowego.
- b) Posiada umiejętności określone na ocenę dopuszczający oraz rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności.
- c) opisuje zjawiska posługując się odpowiednią terminologią,
- d) rozwiązuje zadania problemowe pod kierunkiem nauczyciela
- e) rozwiązuje proste łatwe zadania obowiązkowe

➤ Stopień **dobry** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające

Wymagania rozszerzające obejmują treści:

- o zwiększonym stopniu trudności, rozszerzone
- użyteczne ogólnie w praktyce.

Stopień **dobry** otrzymuje uczeń, który:

- a) Nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w minimum programowym.
- b) Posiada umiejętności określone na ocenę dostateczny oraz poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne
- c) W obrębie danego działu posiada umiejętność powiązania różnych praw, zjawisk i zasad do rozwiązywania problemów teoretycznych.
- d) Uczeń wykonuje zadania bardziej złożone lub dodatkowe umiarkowanie trudne

➤ Stopień **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające

Wymagania dopełniające obejmują treści:

- o znacznym stopniu trudności,
- stosowane specjalistycznie.

Stopień **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie.
- b) posiada umiejętności określone na ocenę dobry oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami z różnych zagadnień tematycznych, logicznie je łączy, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania
- c) uczeń rozwiązuje zadania złożone trudne i wymagające umiejętności złożone

➤ Stopień **celujący** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania wykraczające

Wymagania wykraczające obejmują treści:

- wykraczające poza program nauczania.
- naukowe.
- specjalistyczne.
- o złożonym, znacznym stopniu trudności.

Stopień **celujący** otrzymuje uczeń, który:

- a) posiada umiejętności określone na ocenę bardzo dobry
- b) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania w danej klasie.
- c) samodzielnie zdobywa wiedzę z różnych źródeł.
- d) rozwija zainteresowania przyrodą
- e) biegle rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne.
- f) formułuje hipotezy i weryfikuje je jakościowo i ilościowo.

2. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW O WYMAGANIACH

- Uczniowie zapoznają się z zasadami systemu wymagań na poszczególne stopnie na początku nauki przedmiotu.
- Uczniowie są informowani o wymaganiach na stopnie szkolne z danego działu w trakcie przerabiania danego materiału.

3. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Narzędzia sprawdzania wiedzy i umiejętności

Sprawdzanie wiedzy i umiejętności ucznia odbywa się za pomocą następujących metod :

- Kartkówki z bieżącego materiału
- Ustne odpowiedzi
- Test po zamkniętej partii materiału
- Ćwiczenia praktyczne: praca grupowa, zadania
- Prace domowe
- Opracowanie referatu na zadany temat
- Praca i aktywność na lekcji

Sprawdzaniu podlegają umiejętności i wiedza:

- Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i metod niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu
- Wyszukiwanie i stosowanie informacji
- Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności
- Łączenie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi podczas rozwiązywania problemów
- Współpraca i komunikowanie się w grupie: przekazywanie informacji, formułowanie pytań, organizacja pracy.

• **Prace pisemne:**

- a) Kartkówki 10-20 minutowe obejmujące ostatnio przerabianą tematykę– mogą odbywać się na każdej lekcji i nie muszą być zapowiadane. Zakres: ostatnia lekcja, 3ostatnie lekcje, lub jedno z zadanych do domu zadań. Punktacja kartkówek jest ustalana przez nauczyciela.
- b) **Prace klasowe**, tzw test lub sprawdzian 45minutowy. Zakres i termin ustalone są z uczniami przynajmniej na tydzień przed planowanym jego przeprowadzeniem. Testy są oceniane według następującej punktacji:

- 0 do 40% punktów niedostateczny
 - 40 do 55% punktów dopuszczający
 - 55 do 70% punktów dostateczny
 - 70 do 85% punktów dobry
 - 85 do 100% punktów bardzo dobry
- Jeśli uczeń otrzyma max. liczbę pkt na daną ocenę, dopisywany jest znak „+”
- Jeśli uczeń otrzyma min. liczbę pkt na daną ocenę, dopisywany jest znak „-“
- Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który napisze pracę na ocenę bardzo dobrą oraz rozwiąże dodatkowe zadanie wykraczające poza program na danym etapie edukacyjnym

• **Odpowiedź ustna**

- a) Podstawę oceny za odpowiedź ustną stanowi pełna i samodzielna odpowiedź ucznia na pytanie wg ustalonych wymagań programowych na odpowiednią ocenę.
- b) Wygłoszenie przygotowanego referatu.

• **Praca uczniów na lekcji**

Oceniane jest samodzielne zgłaszanie się ucznia do:

- Merytorycznej dyskusji nad tematem lekcji
- Formułowania poprawnych wniosków, pytań, problemów itp.
- Stawiania hipotez
- Zauważenia błędów

• **Praca uczniów w domu i aktywność:**

- a) Wykonywanie zadań domowych
- b) Przygotowanie referatów

Wystawiając ocenę roczną bierze się pod uwagę średnią ważoną z okresu objętego klasyfikowaniem

4. Rangi

- ranga 5 - oceny za sprawdzian z zadaniami otwartymi, odpowiedź ustna obejmująca większy zakres materiału
- ranga 4 - oceny za test z zadaniami zamkniętymi, oceny z poprawy sprawdzianu lub sprawdzianu pisanego w drugim terminie, dodatkowa samodzielna praca np. projekty, referat, prezentacja, doświadczenia
- ranga 3 - ocena z kartkówki, odpowiedź ustna z bieżącego materiału (3 ostatnie lekcje), rozwiązywanie prostych zadań przy tablicy
- ranga 2 - oceny za pracę na lekcji
- ranga 1 – ocena za zadanie domowe

Na poszczególne stopnie obowiązuje następujący przelicznik:

- Dopuszczający – <1,6 – 2,6)
- Dostateczny – <2,6 – 3,6)
- Dobry – <3,6 – 4,6)
- Bardzo dobry – <4,6 – 5,6)
- Celujący – <5,6 – 6,0)

Nauczyciel może pod koniec roku szkolnego dodać 0,1 do średniej ważonej za stosunek do przedmiotu tj. terminowość oddawania prac, zaliczanie sprawdzianów w I terminie, systematyczne przygotowanie do lekcji.

Uczeń, którego frekwencja na zajęciach wynosi 100% otrzymuje dodatkowo ocenę bardzo dobrą w randze 4

Zasady poprawiania stopni:

1. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną z pracy klasowej, powinien to zrobić w terminie do dwóch tygodni.
2. Kartkówki można poprawiać na zasadach i w terminie ustalonym z nauczycielem.
3. Jeżeli uczeń z poprawy uzyska ocenę ndst nie jest wpisywana do dziennika
4. Uczeń przyłapany w trakcie sprawdzianu na niesamodzielnej pracy lub korzystaniu z jakichkolwiek materiałów otrzymuje ocenę niedostateczną i nie ma możliwości jej poprawienia.

Uwagi dodatkowe:

- a. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji tylko w przypadku nieobecności dłuższych niż tydzień, o ile przedstawi nauczycielowi plan nadrabiania zaległości.
- b. Uczeń ma obowiązek zaliczyć każdą pracę pisemną. Nieprzekraczalnym terminem jest termin poprawy (patrz pkt b). Ocena z poprawy ma rangę 4 i nie anuluje oceny uzyskanej ze sprawdzianu w 1 terminie.
- c. Sprawdzian pisemny pisany po raz pierwszy dopiero w drugim wyznaczonym terminie (termin poprawy) ma rangę 4.

- d. Uczeń , który w klasyfikacji śródrocznej otrzymał ocenę niedostateczną zalicza materiał realizowany w I semestrze do końca pierwszego miesiąca nowego semestru
- e. Uczeń może poprawić przewidywany stopień roczny wpisany do dziennika jako „prognoza” ,w czasie od jej wystawienia do klasyfikacji na podstawie ocen bieżących uzyskanych w tym czasie.

4. SPOSOBY INFORMOWANIA O OSIĄGNIĘCIACH UCZNIÓW Z FIZYKI

1. Ocena ustalona wg wymagań programowych z fizyki spełnia funkcje:
 - **informacyjną** – uczeń wie, czego nie opanował, zaś nauczyciel wie, co sprawia uczniowi trudności, informuje rodziców o osiągnięciach dziecka;
 - **wychowawczą** – ocena jest „w miarę” adekwatna do stanu wiedzy ucznia i umożliwia mu samoocenę, może pomóc w ocenianiu dziecka przez rodziców.
2. Ocena jest jawna oraz motywowana w przypadkach uzasadnionych i na prośbę zainteresowanych.
3. Na miesiąc przed zakończeniem klasyfikacji uczeń jest informowany o ewentualnej ocenie niedostatecznej. Ocena ta może ulec zmianie w toku dalszej nauki.